

Калкатунгу старші класи

Іменники:

cirima	миша
cuḷka	змія
iṭi	мураха
jaṇi	біла людина
jaraman	кінь
kalkatu	бандикут
kaṅku	хлопець
kiṇca	самиця
kiṇṭi	курка
kuḷa	батько
kuṇi	дружина

kupa	старець
macumpa	кенгуру
maṇu	матір
maṭu	бджола
milṇa	муха
mucucu	бабуся
mukaṅka	сова
mulpiṇ	папуга
muṇu	кажан
ṇalawal	качка
piṇani	герой

pua	сестра
pupi	дядько
ṇaṅkin	чужинець
ṭapu	брат
ṭimaṭa	друг
ṭuṇunpu	блоха
ṭuruuṇ	птаха
upaci	тітка
wampa	дівчина
wantaḷ	мідія

Дієслівні основи:

ica-	кусати
itinti-	повертати
ḷa-	убивати
piṇci-	дряпати

ṭuna-	бігти
uḷi-	помирати
unpi-	брати

Будова дієслова — основа, суфікс часу, суфікс числа підмета:

-jiṇa-	<i>минулий час</i>
-ji-	<i>теперішній час</i>
-mi-	<i>майбутній час</i>

—	<i>однина</i>
-ju	<i>двоїна</i>
-na	<i>множина</i>

Структура речення з неперехідним присудком:

підмет — **саа** — присудок.

Структура речення з перехідним присудком і додатком:

підмет в особливому (ергативному) відмінку — **саа** — додаток — присудок.

У разі коли підмет чи присудок складаються з кількох іменників, кожен із них стоїть у відповідному відмінку, а на всіх, крім першого, додатково з'являється закінчення **-jana**.

Ергативний відмінок твориться від іменника шляхом приєднання закінчення за такими правилами:

1. Якщо іменник позначає назву родича, закінчення утворює приголосний *j*, після якого вставляємо *u*, якщо таким був останній приголосний основи; інакше — *i*.
2. Якщо іменник закінчується на голосний і має два склади, закінченням стає *ŋki*. Але якщо перед останнім голосним в основі також іде комбінація з носового та проривного приголосних, то *ŋ* у закінченні випадає (воно дисимілює).
3. Якщо іменник закінчується на голосний і має три склади, закінченням стає *ɬu*.
4. Якщо іменник закінчується на приголосний, до нього додається проривний того самого місця творення, що і цей приголосний, та голосний *u*.

Завдання 1:

- 17 **ɬuruuŋ ʃaŋiʃana saa ɬunamiju**
Птах і біла людина побіжать.
- 18 **ŋalawaltu saa mucucu icaʃi**
Качка кусає бабусю.
- 19 **wamɾaku saa miŋa ɭaʃiɳa**
Дівчина вбила муху.
- 20 **ɾupiji saa kuŋi unɾimi**
Дядько візьме дружину.
- 21 **maɬuŋku ŋalawaltujana macumɾaɬujana saa ɬimaɬa itintijiɳana**
Бджола, качка й кенгуру повернули друга.

Завдання 2:

- 22 Сова, кінь і батько вкусили курку, матір і білу людину.
mukaŋkaɬu ʃaramantuʃana kuɭaʃiʃana saa kiŋɬi maɳujana ʃaŋiʃana icaʃiɳana
- 23 Герой поверне птаха й мишу.
ɾipaniɬu saa ɬuruuŋ ciɾimaʃana itintimi
- 24 Змія, мідія і мураха вб'ють сестру й чужинця.
cuɭkaŋku wantaɬɬujana iɬiŋkuʃana saa ɾua ɾaŋkinʃana ɭamina
- 25 Муха й папуга помруть.
miŋa mulɾiɳjana saa uɭimiju
- 26 Тітка повертає старця.
unɾaʃiʃi saa kupa itintiji
- 27 Самиця вбиває блоху й бджолу.
kiɾsaku saa ɬuɾunpu maɬujana ɭaʃi
- 28 Брат узяв дівчину.
ɬaɾuju saa wamɾa unɾijiɳa
- 29 Кажан і бандикут подряпали хлопця.
muɾuŋku kalkatuɬujana saa kaŋku ɾiɳciʃiɳaju